

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatilatalouden tuloverolaki vastaamaan käsitteiltään ja rakenteeltaan pääomatulojen verotuksen uudistukseen keskeisesti liittyvää tuloverolakia. Maataloudesta ja metsätaloudesta saatuja tuloja ei uudistuksen jälkeen enää verotettaisi maatilatalouden yhteisen tulolähteen tulona, vaan maatalouden puhdas tulo ja metsätalouden puhdas tulo laskettaisiin erikseen. Maatalouden puhdas tulo maatalouteen kohdistuvien korkojen vähentämisen jälkeen muodostaisi maatalouden tuloksen, jonka verottamisesta ja maatalouden yritystulon jakamisesta pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin säädetäisiin tuloverolaissa. Myös puun myyntitulon verottamista koskevat säännökset sisältyisivät

tuloverolakiin. Maatilatalouden tuloverolakiin sisältyvä metsätalouden puhdas tulo olisi mahdollista valita tulon määrittämisperusteeksi siirtymäkauden ajaksi. Metsätalouden puhdasta tuloa verotettaisiin ansiotulona.

Lisäksi ehdotetaan muuhun lainsäädäntöön tehdyistä ja ehdotetuista muutoksista aiheutuvia tarkennuksia maatalouden puhtaan tulon ja metsätalouden puhtaan tulon laskentaan.

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa.

Esitys liittyy valtion talousarviesitykseen vuodelle 1993 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Maatilatalouden tulon laskeminen

Maatilatalouden tuloverolain (543/67) mukaan maatilatalouden tulo on maatilalla harjoitetun maatalouden ja maataloudeksi katsotavan sivuansioitoiminnan puhtaan tulon sekä laskennallisen metsätalouden puhtaan tulon ja hankintatyön arvon yhteismäärä.

Maatalouden puhdasta tuloa laskettaessa menoina vähennetään kaikki tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot. Näiden lisäksi maatalouden puhtaasta tulosta voidaan vähentää tasausvaraus. Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta, ei kuitenkaan enempää kuin 40 000 markkaa.

Metsätalouden puhdas tulo arvioidaan kes-

kimääräisten tuottoperusteiden mukaan. Puhtaasta tulosta voidaan vähentää erikseen vain lain 13 §:ssä säädetyt menot. Metsätalouden puhtaaseen tuloon kohdistuvat puun kasvatuksen kulut vähennetään muilta osin keskimääräisenä vähennyksenä verokuutiometrin rahavasta. Hankintatyön arvo arvioidaan valtioneuvoston päätöksessä ja verohallituksen yhteinäistämisoheissa määriteltujen keskimääräisten arvioimisperusteiden mukaan. Hankintatyöhön kohdistuu 150 kuutiometrin verovapaus. Metsätuhoalueilla verovapaus voi olla kahtena peräkkäisenä vuotena 500 kuutiometriä.

Maatilatalouden tulosta vähennetään maatilataloudesta johtuvien velkojen korot ansiotoimintaan kohdistuvina täysimääräisinä. Korkomenojen markkamääräinen omavastuuosuus koskee kuitenkin myös maatilatalouden harjoittajaa.

1.2. Maatilatalouden tulolähteen merkitys

Maatilatalouden tulo vahvistetaan tulolähteittäin eli maataloittain. Siten maatalouden tai metsätalouden puhtaasta tulosta tehtäviä vähennyksiä ja maatilatalouden tappiota käsitellään maatilakohtaisesti. Esimerkiksi maatalouden investointi- ja tasausvarausta sovelletaan tulolähdekohtaisesti niin, että toisessa tulolähteessä tehtyä varausta ei voida tulouttaa eikä käyttää saman omistajan toisessa tulolähteessä.

Maatilatalouden verovuoden tappio vahvistetaan tulolähdekohtaisesti. Maatilatalouden tulolähteen sisällä verovuoden maatalouden negatiivinen tulos vähennetään metsätalouden puhtaasta tulosta. Vastaavasti metsätalouteen kohdistuvista koroista johtuva metsätalouden negatiivinen tulos vähennetään maatalouden puhtaasta tulosta. Valtionverotuksessa maatilatalouden verovuoden tappiona voidaan kokonaistuloista vähentää korkeintaan 10 000 markkaa. Vahvistettuja tappioita voidaan vähentää myöhempinä vuosina sekä kunnallis- että valtionverotuksessa vain saman maatilatalouden tulolähteen tuloista.

Myös metsämaan uudistusalan taimikon verovapaus, metsätalouden puhtaasta tulosta tehtävät vähennykset ja hankintatyön veronhuojennus lasketaan maatilakohtaisesti.

2. Esityksen keskeiset ehdotukset

2.1. Maatalouden tulos

Esityksen mukaan maatalouden harjoittajalle laskettaisiin maatalouden tulos, joka saataisiin vähentämällä maatalouteen kohdistuvat korot maatalouden puhtaasta tulosta. Maatalouden tulos jaettaisiin luonnollisilla henkilöillä ja kuolinpesillä yritystulon jakamista koskevien tuloverolain säännösten perusteella pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin. Tämän vuoksi nykyistä maatilataloudesta saatavan tulon määritelmää ja laskentaa olisi muutettava. Maa- ja metsätaloudesta saatavaa tuloa käsiteltäisiin verotuksessa erikseen maatalouden tulona ja puun myyntitulona tai siirtymäkauden aikana metsätalouden puhtaana tulona.

Maatalouden tuloksen laskennan perusyksikkönä olisi edelleen maatila, jonka maatalouden puhdas tulo laskettaisiin maataloudesta saatavien tulojen ja luonnollisten vähennysten erotuksena. Tasausvaraus vähennettäisiin maatalon

maatalouden puhtaasta tulosta. Maatalouden tulos syntyisi maataloudesta johtuvien korkojen vähentämisen jälkeen. Jos samalla omistajalla tai yrittäjäpuolisoilla on useita erillisiä maatiloja, maatalouden tulos olisi kaikkien maatilojen maatalouden puhtaitten tulojen yhteismäärä vähennettynä maataloudesta johtuvien velkojen koroilla.

Maatalouden tuloksen verottamista sekä maatalouden tappion vähentämistä uuden järjestelmän mukaisesti on käsitelty tarkemmin tuloverolakia koskevassa hallituksen esityksessä.

2.2. Maatalouden puhdas tulo

Muualle lainsäädäntöön ehdotetut muutokset heijastuvat myös maatalouden puhtaan tulon laskentaan.

Luovutusvoittojen verotusta on ehdotettu laajennettavaksi. Tähän perustuen ehdotetaan, että maatalouteen kuuluvien rakennelmien ja rakennusten luovutusvoitot ja vahingonkorvaukset olisivat kokonaan maatalouden veronalaista tuloa. Asuinrakennusten ja muiden yksityiskäytössä olevien rakennusten luovutusvoittoiin sovellettaisiin tuloverolain säännöksiä.

Kiinteistöveron säätämisen vuoksi asuntotulon verottamisesta luovutaan kokonaan. Kiinteistövero olisi maatalouden rakennuksiin ja niiden maapohjaan kohdistuvalta osuudeltaan maatalouden vähennyskelpoinen meno. Kiinteistöveron säätämiseen liittyy myös maatalouden rakennusten ja rakennelmien hankintamenojen poistamisen nopeuttaminen. Jos rakennuskohtainen menoajännös on korkeintaan 6 000 markkaa, se ehdotetaan poistettavaksi kerralla.

Tuloverolaissa oleva metsätalouden pääomatulon verottamista koskeva säännös vaikuttaisi omasta metsästä otetun puutavaran arvon vähentämiseen maataloudesta. Sellainen omaan käyttöön otto, joka ei tuloutu metsätalouden pääomatulona, ei synnyttäisi myöskään vähennyskelpoista maatalouden menoja. Tämä koski vain niitä verovelvollisia, joita verotettaisiin puun myyntitulosta tuloverolain mukaan. Metsätalouden puhtaan tulon verotuksen valinnoita

verotettaisiin voimassa olevan säännöksen mukaan. Heitä koskisi myös säännös metsänhoidosta tai hankintakaupasta aiheutuneiden menojen vähennyskeltvottomuudesta.

Lainvastaisesta teosta aiheutuneita taloudellisia seuraamuksia on eräissä tapauksissa hyväksytty vähennyskelpoisiksi elinkeinotoiminnan yhteydessä. Muun muassa oikeusministeriö on esittänyt, että sellaisten seuraamusten kuin sakkojen, ylikuormamaksujen, pysäköintivirhemaksujen ja muiden vastaavien suoritusten vähennyskelpoisuus tuloverotuksessa estettäisiin lainsäädännöllä. Tämän sisältöinen ehdotus sisältyy elinkeinoverotuksesta annetun lain muutosesitykseen. Yhdenmukaisesti sen kanssa ehdotetaan, että myös maataloudenharjoittajan kohdistetut rangaistusluonteiset maksuseuraamukset nimenomaisesti säädettäisiin vähennyskeltvottomiksi.

2.3. Metsätalouden puhdas tulo

Tuloverolain voimaantulosäännösten mukaan luonnollinen henkilö, kuolinpesä ja näiden muodostama verotusyhtymä voisi siirtymäkaudeksi valita nykyisen metsätalouden puhtaan tulon verotuksen. Metsätalouden puhtaan tulon laskennan perusyksikkönä olisi edelleen maatila. Siten metsätalouden puhtaaseen tuloon kohdistuvat vähennykset ja metsämaan uudistusalan taimikon veronhuojennus laskettaisiin maatilakohtaisesti kuten nykyisin.

Menojäännöksestä tehtävinä poistoina vähennettäviin metsäojitusmenoihin ja metsäautotien rakentamismenoihin ehdotetaan sovellettavaksi tuloverolain puun myyntitulon verottamista koskeissa säännöksissä ehdotettua 15 prosentin vuotuista poistoa myös metsätalouden puhtaan tulon laskennassa.

Metsätalouden puhtaasta tulosta ehdotetaan vähennettäväksi uutena erillisenä vähennyksenä metsätaloudesta johtuvien velkojen korot. Pinta-alaperusteisessa järjestelmässä metsätalouteen kohdistuvia korkoja voivat olla lähinnä metsän hankkimisesta aiheutuneen velan tai metsänparannuslainan korot. Korkomenojen vähentäminen metsätalouden sisällä muiden

maatilakohtaisten vähennysten tapaan yksinkertaistaisi verotusta. Myös se, että metsätalouden puhdas tulo ei muodostaisi erillistä tappiota, olisi hallinnollisesti perusteltua.

Metsätalouteen kohdistuva kiinteistövero ei sisälly verokuutiometrin raha-arvosta tehtävään keskimääräiseen vähennykseen. Kiinteistövero ehdotetaan uudeksi erilliseksi vähennykseksi, koska se muutoin jäisi metsätalouden puhtaan tulon verotuksen valinneilla kokonaan vähentämättä.

2.4. Hankintatyön arvo

Hankintatyön arvoon ehdotetaan sovellettavaksi tuloverolain hankintatyön arvon määrittämistä ja verovapaata hankintatyön määrää koskevia säännöksiä. Näin hankintatyön arvo arvioitaisiin kaikille yhtäläisin perustein riippumatta siitä, verotettaisiinko hankintatyön tekijä muuten metsätalouden puhtaasta tulosta maatilatalouden tuloverolain mukaan vai puun myyntitulosta tuloverolain mukaan.

3. Esityksen vaikutukset

Esitys liittyy pääomatulojen verotuksen uudistamiseen, jonka vaikutuksia on arvioitu hallituksen esityksessä tuloverolaiksi. Ehdotetuilla muutoksilla ei olisi merkittäviä vaikutuksia maatalouden puhtaan tulon määrään.

Maatalouden puhtaan tulon ja metsätalouden puhtaan tulon laskentaan liittyvät muutosehdotukset eivät lisäisi olennaisesti hallintokustannuksia eivätkä hallintotyötä.

4. Asian valmistelu

Esitys on maataloutta koskevilta osiltaan valmisteltu virkatyönä. Metsätalouden puhdas tulo ja hankintatyön arvoa koskevat muutosehdotukset pohjautuvat puun myyntitulojen verotustyöryhmän ehdotuksiin (työryhmämuisio VM 1992:5).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälässä oleva lain soveltamisalaa koskeva määritelmä ehdotetaan muutettavaksi, koska maataloudesta saatuja tuloja ja metsätaloudesta saatuja tuloja käsiteltäisiin erikseen. Kaikkien maataloutta harjoittavien verovelvollisten maatalouden tulos laskettaisiin maatalouden tuloverolain mukaan. Ehdotetussa tuloverolaissa säädettäisiin, kuinka maatalouden tulosta käsiteltäisiin yhteisöjen, yhteisetuoksien ja yhtymien verotuksessa sekä jaettavana yritystulona.

2 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi, koska nykyinen maatilatalouden tulolähde jaettaisiin maatalouteen ja metsätalouteen. Maatalouden tulos muodostuisi lainkohdassa määritellystä maatalouden harjoittamisesta. Maatalouden määrittely noudattaa pääosin verotuksessa muodostunutta käytäntöä. Määrittely selventäisi aiempaa käytäntöä siten, että pelkän metsätilan sivuansiotointa verotettaisiin kuten maataloutta, jos toiminta ei muodosta eri liikettä. Sivuanstioiminnaksi lukemisen edellytyksenä olisi, että toimintaa verotettaisiin kuten maataloutta myös tavanomaisen maatalouden harjoittamisen yhteydessä. Voimassa olevia säännöksiä on tulkittu siten, ettei metsätalouden sivuansiotointaan sovelleta maatilatalouden tuloverolakia, jos varsinaista maataloutta ei ole lainkaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi maatilalan määritelmä. Maatilalan käsite on tarpeen edelleen useita maatalon omistavien maatalouden harjoittajien maatalon puhtaan tulon laskennassa, koska tasausvaraus tehtäisiin edelleen yksittäisen maatilalan maatalouden puhtaasta tulosta.

Myös metsätalouden puhtaaseen tuloon kohdistuvat vähennykset ovat olleet maatilakohtaisia. Metsämaan uudistusalan verovapaus laskeaan voimassa olevan säännöksen mukaan nimienomaisesti verovelvollisen maatilalan metsän puhtaan tuoton perusteella. Ensiharvennuskäytännön tekemistä koskevat rajoitukset ovat myös maatilakohtaisia.

3 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi tulolähteen käsitteen muuttamisen johdosta. Maatalouden tulos laskettaisiin käyttämällä maatalon peruslaskentayksikkönä, jos maataloutta harjoitetaan useilla erillisillä maataloilla. Puo-

lisoiden yhdessä tai erikseen omistamia maatalon käsiteltäisiin kuten aiemminkin.

Myös metsätalouden puhtas tulo ehdotetaan laskettavaksi ensin edelleen erikseen kultakin itsenäiseltä maatalolta voimassa olevien metsätalouden puhtaan tulon laskentaa koskevien säännösten edellyttämällä tavalla. Eri kunnissa sijaitsevat pelkät metsätalat olisivat yhä erillisiä maatalon. Puolisoiden harjoittaessa yhdessä metsätaloutta ansiotulona pidettävä metsätalouden puhtas tulo jaettaisiin puolisoitten kesken vallinnan mukaan.

4 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sanonnalliset tarkistukset vastaamaan maatalouden määrittelyä.

Kun maatalouden määritelmä poikkeaisi nykyisestä eikä tarkoituksena ole laajentaa yksityistaloudessa käytettyjen maatalon- ja puutarhatuotteiden verovapautta koskemaan myös erikoismaataloudesta tai sivuansiotointinnasta saatavia muita tuotteita, ehdotetaan pykälän 2 momentin säännöstä tarkistettavaksi.

5 §. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainkohdassa säädettäisiin maatalouteen kuuluvien rakennusten ja rakennelmien luovutushinnat kokonaan veronalaisiksi. Ehdotus on samansisältöinen kuin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain rakennusten luovutusvoittojen veronalaisuutta koskevat säännökset. Muiden rakennusten luovutusvoitot verotettaisiin ehdotetun tuloverolain säännösten mukaisesti, jolloin kokonaan verovapaata olisi oman asunnon luovutuksesta saatu voitto kahden vuoden asumis- ja omistajan jälkeen.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa ehdotetaan laajan tulokäsitteen mukaisesti erityisesti mainittavaksi, että kaikki maatalouteen kohdistuva tuki on veronalaista. Lainkohdasta ehdotetaan poistettavaksi säännös yksityistalouden rakennuksiin saatujen avustusten verovapaudesta. Tulo- ja varallisuusverolakiin (1240/88) on tullut vuonna 1992 voimaan samansisältöinen muutos.

Pykälän 1 momentin 13 kohta ehdotetaan kumottavaksi, koska asuntotulon verottamisesta on luovuttu uuden kiinteistöverolain säätämisen yhteydessä.

6 §. Pykälän 1 momentin 9 kohta ehdotetaan muutettavaksi tuloverolain metsätalouden pääomatulon verottamista koskevan säännöshehdotuksen mukaiseksi. Ehdotuksen mukaan met-

sätälouden pääomatuloa ei syntyisi sellaisesta omasta metsästä otetusta puusta, jota käytettäisiin saman verovelvollisen maatalouden tuotantorakennuksien tai rakennelmien rakentamiseen tai korjaamiseen. Koska tällaista omaan käyttöön ottoa ei luettaisi tuloksi, ei vähennettävää menoakaan syntyisi.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 kohta, jonka mukaan maataloudessa käytetyn kiinteistön kiinteistövero olisi vähennyskelpoinen luonnollinen vähennys. Kiinteistövero olisi vähennyskelpoista myös siltä osin, kuin se on kohdistunut esimerkiksi maatalouden tuloa tuottavaan ainesmaan ottoalueeseen.

7 §. Pykälän 4 kohdan metsätaloutta koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi koskemaan vain niitä verovelvollisia, joita verotetaan metsätalouden puhtaasta tulosta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 kohta, jonka mukaan sakot, pysäköintivirhemaksut, ylikuormamaksut ja muut sellaiset rangausluontoiset maksut olisivat vähennyskelpottomia. Säännöksessä tarkoitetaan vain seuraamuksia, joissa maksuvelvollisuus kohdistuu vain maataloudenharjoittajaan itseensä. Vähennyskelpottomilla maksuilla ei siis tarkoiteta maatalouden ylituotannosta aiheutuvia markkinoimis- ja vientikustannusmaksuja eikä muita niihin verrattavia maksuja.

9 §. Pykälän voimassa olevan 4 momentin säännökset ehdotetaan poistettaviksi 5 §:n 1 momentin 2 kohtaan ehdotetun muutoksen johdosta.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös kiinteistöverolakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa (hall.es. 50/1992 vp.) mainitusta rakennuskohtaisen poiston määrästä. Ehdotettuun rakennuskohtaiseen lisäpoistoon liittyy verovuotta 1993 koskeva siirtymäsäännös.

10 a §. Pykälän 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sanonnallinen tarkistus tulolähdejalon muuttamisen johdosta. Tasauseraus tehtäisiin edelleen yksittäisen maatalouden puhtaasta tulosta ja luettaisiin saman maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettäisiin saman maatalouden investointeihin.

10 c §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sanonnallinen tarkistus, jotta tasauserauksen tuloutus kohdistuisi siihen maataloan, jonka maatalouden puhtaasta tulosta varaus on tehty.

10 d §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi maatalouteen kohdistuvien korkojen vähentä-

mistä koskeva säännös. Maatalouteen kohdistuvat korot vähennettäisiin verovelvollisen harjoittaman maatalouden puhtaasta tulosta, joka olisi erillisten maatilojen puhtaitten tulojen yhteismäärä.

11 §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotetun uuden tuloverolain mukaan valtiota verotettaisiin poikkeuksetta puun myyntitulosta.

12 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin ehdotettuun tuloverolakiin, jossa säädettäisiin hankintatyön verottamisesta.

13 §. Pykälän 1 momentin 4 ja 5 kohtaa ehdotetaan muutettaviksi siten, että metsämaan ojituksesta ja metsäautoteistä aiheutuneiden menojen poistoprosenttina käytettäisiin ehdotettuja puun myyntitulon verotuksessa sovellettavia poistoprosentteja. Menojäännöksestä tehtävä poisto alenisi 25 prosentista 15 prosenttiin.

Lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 kohta, jossa metsätaloudesta johtuvat korot rinnastettaisiin luonnollisiin vähennyksiin. Tällöin metsätalouden korot eivät voisi muodostaa erillistä metsätalouden tappiota kuten nykyisin, vaan ne muodostaisivat yhdessä muiden metsätalouden puhtaaseen tuloon kohdistuvien vähennysten kanssa niin sanotun siirtyvän erän, jos vähennysten yhteismäärä ylittäisi metsätalouden puhtaan tuoton. Siirtyvä erä on nykyisinkin seuraavana vuonna metsätalouden puhtaasta tulosta tehtävä erillinen vähennys. Siirtyvä erä on vähennyksenä mukana metsätalouden puhtaan tulon laskennassa siihen saakka, kunnes se tulee kokonaan vähennetyksi.

Lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi myös uusi 7 kohta, jonka mukaan metsätaloudessa käytetyn kiinteistön kiinteistövero olisi metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen tehtävä vähennys.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sanonnalliset tarkistukset poistamalla maininnat valtion metsätaloudesta ja muuttamalla keskusmetsälautakunta nykyisin käytössä olevaksi nimeksi metsäkeskus.

14 a §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sanonnalliset tarkistukset siten, että maininnat valtiosta metsämaan uudistusalan veronhuojenuksen yhteydessä poistettaisiin.

15 b §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi

yhteismetsän oikeus ensiharvennusvähennykseen, koska yhteismetsää ei verotettaisi metsätalouden puhtaasta tulosta.

17 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tulolähdejaon muuttamisen johdosta. Maatalouteen kohdistuvat korot on ehdotettu vähennettäväksi maatalouden puhtaasta tulosta ja metsätalouden puhtaaseen tuloon kohdistuvat korot erillisenä 13 §:n mukaisena vähennyksenä.

18 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Säännöstä maatalouden käyttöomaisuuden alkuinventoinnista tarvittiin vuoden 1968 verotuksen toimittamista varten.

20 §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi säännös valtion omistamien maiden veronhuojennustodistuksista, koska valtiota ei verotettaisi metsätalouden puhtaasta tulosta.

21 §. Pykälään sisältyvä viittaus tulo- ja varallisuusverolakiin ehdotetaan tarkistettavaksi ehdotetun uuden lain mukaiseksi.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa.

Maatalouteen kuuluvien rakennusten ja rakennelmien luovutuksiin sekä maatalon tai sen osan luovutuksiin sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos luovutus on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Verovuonna 1993 olisi maatalouteen kuuluvien rakennusten tai rakennelmien lisäpoiston yhteismäärä korkeintaan 6 000 markkaa. Lisäpoisto olisi maatilakohtainen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 11 §:n 3 momentti sekä 17 ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 13 kohta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1235/88) sekä 11 §:n 3 momentti ja 17 § 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (718/90), *muutetaan* 1-3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 7 §:n 4 ja 5 kohta, 9 §:n 4 momentti, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 § mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, 9 §:n 4 momentti 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1039/85) sekä 12 § muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 ja 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetuilla laeilla (847/80 ja 543/86), sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla (847/70 ja 509/73) sekä mainitulla 24 päivänä elokuuta 1990 annetulla lailla, uusi 13 kohta, 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla, uusi 6 kohta, lakiin uusi 10 d § sekä 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

1 §

Maatalouden tulos lasketaan valtion- ja kunnallisverotusta toimitettaessa tässä laissa säädettyllä tavalla.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän maatalouden tuloksen jakamisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi sekä tappion vähentämisestä säädetään tuloverolaissa (/).

Puun myyntitulojen verotuksesta säädetään tuloverolaissa.

Tässä laissa säädetään myös metsätalouden puhtaan tulon laskemisesta vuosilta 1993—2005 toimitettavissa verotuksissa.

2 §

Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää muuta toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

Maatilalla tarkoitetaan tässä laissa itsenäistä taloudellista yksikköä, jolla harjoitetaan maatai metsätaloutta.

3 §

Maatalouden tulos lasketaan vähentämällä maatalouden puhtaasta tulosta maataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitappiot.

Maatalouden puhtaaseen tuloon luetaan maatalouden harjoittajan kaikkien maatilojen maatalouden puhtaitten tulojen yhteismäärä. Metsätalouden puhtaaseen tuloon luetaan metsätalouden harjoittajan kaikkien maatilojen metsätalouden puhtaitten tulojen yhteismäärä.

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen varsinaisen maatalouden tuotteiden ja puutarhatuotteiden luovutushintaa.

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja maatalouden verovuoden veronalaisia tuloja ovat muun ohessa:

2) maatalouteen kuuluvasta rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saadut luovutushinnat sekä vahingon-, vakuutus- ja muut korvaukset; maatilan tai sen osan luovutuksen yhteydessä kuitenkin myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

4) maatalouteen saadut avustukset ja korva-

ukset, lukuun ottamatta uudis- ja kivenraivauspalkkioita ja muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia; koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset kuitenkin tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankinta- tai perusparannusmenoista;

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

9) omasta metsästä muuhun maatalouskäyttöön kuin maatalouden tuotantorakennusten tai rakennelmien rakentamiseen tai korjaamiseen otetun puutavaran kantoraha-arvo tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettava määrä;

12) verovelvollisen toisesta tulolähteestä maatalouteen siirtämän omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä; sekä

13) kiinteistövero siltä osin kuin se kohdistuu maatalouden käytössä olevaan kiinteistöön.

7 §

Vähennyskelpoisia menoja eivät ole:

4) metsätalouden puhtaasta tulosta verotettavan verovelvollisen metsänhoidosta tai hankintakaupan yhteydessä tai muutoin myyntiä varten suoritetusta puutavaran valmistuksesta ja kuljetuksesta johtuneet menot;

5) verovelvollisen tai hänen perheensä yksityistalouden hyväksi tehdystä työstä johtuneet menot; sekä

6) sakot, pysäköintivirhemaksut, ylikuormamaksut eivätkä muut vastaavat rangaistusluonteiset maksuseuraamukset.

9 §

Maatalouteen kuuluvan rakennuksen tai rakennelman enintään 6 000 markan suuruinen poistamaton hankintameno vähennetään kerta-poistona.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 40 000 markkaa. Pienempää kuin 5 000 markan tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien tuhansien markkojen ylimenevä osa lukuunottamatta.

Tasausvaraus on luettava maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettävä jäljempänä 10 b §:ssä mainitun omaisuuden hankinta- ja perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään toisena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyä varausta.

10 c §

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitetulla tavalla, tasausvaraus luetaan maatalouden veronalaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

10 d §

Maatalouden puhtaasta tulosta vähennetään maataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitappiot.

12 §

Hankintatyön arvosta ja veronalaisen hankintatyön määrästä säädetään tuloverolaissa.

13 §

Verovelvollisella on oikeus maatalouden metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainituin edellytyksin:

4) metsämaan ojituksesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 15 prosentoina;

5) pääosin metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (*metsäautotie*) rakentamisesta ai-

heutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 15 prosentin poistona;

6) metsätalouteen kohdistuvat korot;

7) kiinteistövero siltä osin kuin se kohdistuu metsätalouden käytössä olevaan kiinteistöön.

Metsämaan ojituksesta ja metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu metsäkeskuksen antamien ohjeiden ja metsäautotien menojen osalta lisäksi metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

1) metsälautakunta on hyväksynyt taimikon perustetuksi; jos metsä on uudistettu luontaisesti, taimikon kasvua haittaavat siementävät puut on poistettava ennen verovapauden myöntämistä;

2) uudistusallalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

Metsälautakunnan tehtävänä on valvoa tässä pykälässä tarkoitettua verovapauden edellytyksiä sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Taimikon vakiintumisen edellytykset selvitetään sen jälkeen, kun 5 momentissa tarkoitettu vakiintumisaika lisätynä enintään viidellä vuodella on kulunut.

15 b §

Luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla yhtymällä on oikeus maatalouden metsätalouden puhtaasta tulosta tehdä vähennys verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta (*ensiharvennusvähennys*).

20 §

Metsälautakunnan on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle todistus 14 ja 14 a §:ssä säädetyistä veronhuojennuksen edellytyksistä. Metsälautakunta antaa metsänomista-

jalle todistuksen ensiharvennuksen edellytyksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteiskaupalla.

— — — — —

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan tuloverolaissa säädetyllä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa jäljempänä mainituin poikkeuksin.

Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneisiin luovutuksiin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Sellaiseen metsänomistajaan, jota verotetaan tämän lain mukaan metsätalouden puhtaasta tulosta, sovelletaan 6 §:n 1 momentin 9 kohtaa sellaisena kuin se on ennen tämän lain voimaantuloa.

Vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa kertapoistoina vähennettävien maatilan maatalouden rakennusten ja rakennelmien poistamattomien hankintamenojen yhteismäärä saa olla enintään 6 000 markkaa.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 11 §:n 3 momentti sekä 17 ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 13 kohta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1235/88) sekä 11 §:n 3 momentti ja 17 § 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (718/90),

muutetaan 1-3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 7 §:n 4 ja 5 kohta, 9 §:n 4 momentti, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 § mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, 9 §:n 4 momentti 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1039/85) sekä 12 § muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 ja 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetuilla laeilla (847/80 ja 543/86), sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla (847/70 ja 509/73) sekä mainitulla 24 päivänä elokuuta 1990 annetulla lailla, uusi 13 kohta, 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla, uusi 6 kohta, lakiin uusi 10 d § sekä 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Maatilatalouden tulo vahvistetaan valtion- ja kunnallisverotusta toimitettaessa tässä laissa säädetyllä tavalla.

2 §

Maatilataloutta, jota harjoitetaan itsenäisen taloudellisen yksikön muodostavalla maatilalla, pidetään yhtenä tulolähteenä.

Ehdotus

1 §

Maatalouden tulos lasketaan valtion- ja kunnallisverotusta toimitettaessa tässä laissa säädetyllä tavalla.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän maatalouden tuloksen jakamisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi sekä tappion vähentämisestä säädetään tuloverolaissa (/).

Puun myyntitulojen verotuksesta säädetään tuloverolaissa.

Tässä laissa säädetään myös metsätalouden puhtaan tulon laskemisesta vuosilta 1993—2005 toimitettavissa verotuksissa.

2 §

Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää muuta toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

Maatilalla tarkoitetaan tässä laissa itsenäistä taloudellista yksikköä, jolla harjoitetaan maa- tai metsätaloutta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Maatilatalouden tulo on tilalla harjoitetun maa- ja metsätalouden sekä niihin liittyvän sellaisen toiminnan, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä, puhtaitten tulojen summa.

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta sekä siihen tai metsätalouteen liittyvästä sellaisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä, rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen maatalous- ja puutarhatuotteiden luovutushintaa.

3 §

Maatalouden tulos lasketaan vähentämällä maatalouden puhtaasta tulosta maataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitapioit.

Maatalouden puhtaaseen tuloon luetaan maatalouden harjoittajan kaikkien maatilojen maatalouden puhtaitten tulojen yhteismäärä. Metsätalouden puhtaaseen tuloon luetaan metsätalouden harjoittajan kaikkien maatilojen metsätalouden puhtaitten tulojen yhteismäärä.

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen varsinaisen maatalouden tuotteiden ja puutarhatuotteiden luovutushintaa.

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja maatalouden verovuoden veronalaisia tuloja ovat muun ohessa:

2) rakennuksesta ja rakennelmasta, jonka verovelvollinen on omistanut 10 vuotta lyhyemmän ajan, saadut luovutushinnat sekä vahingon- vakuutus- ja muut korvaukset kokonaan ja, omistustajan ollessa vähintään 10 vuotta tai kun rakennus on luovutettu kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) mukaisella menettelyllä tai muulla siihen rinnastettavalla menettelyllä tai jos rakennus ilman, että edellä tarkoitettuun menettelyyn on ryhdytty, tai menettelyn alettua on kaupoin tai muutoin vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa rakennus tai saada sen pysyvä käyttö-oikeus mainitulla menettelyllä, tai jos verovelvollinen vesistön patoamista tai säännöstelyä varten on vapaaehtoisesti luovuttanut rakennuksen mainituista toimenpiteistä hyötyä saavalle voimalaitoksen omistajalle sellaiseen tarkoitukseen, johon valtiolle on annettu lunastusoikeus, 60 prosenttia mainituista luovutushinnoista ja korvauksista,

2) maatalouteen kuuluvasta rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saadut luovutushinnat sekä vahingon-, vakuutus- ja muut korvaukset; maatilan tai sen osan luovutuksen yhteydessä kuitenkin myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

Voimassa oleva laki

lukuun ottamatta verovelvollisen tai hänen perheensä asuntona taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saatuja luovutushintoja ja korvauksia, kuitenkin niin, että maatilan tai sen osan luovutuksen yhteydessä myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

4) valtiolta maataloustuotannon tukemiseksi saadut avustukset ja korvaukset, lukuun ottamatta uudis- ja kivenraivauspalkkioita ja muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia ja verovelvollisen tai hänen perheensä asunnoksi taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytettäväksi tarkoitetun rakennuksen, rakennelman tai sen osan hankintaa ja perusparannuksia varten saatuja avustuksia, kuitenkin niin, että koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankinta- tai perusparannusmenoista;

13) verovelvollisen ja hänen perheensä tilalla olevan asunnon asuntotulo asuntotulon verottamisesta eräissä tapauksissa annetussa laissa (505/73) säädetyllä tavalla; sekä

Ehdotus

4) maatalouteen saadut avustukset ja korvaukset, lukuun ottamatta uudis- ja kivenraivauspalkkioita ja muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia; koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset kuitenkin tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankinta- tai perusparannusmenoista;

(13 kohta kumotaan)

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

9) 50 prosenttia maataloudessa käytetyn, maatilan metsästä otetun puutavaran kantohintojen markkina-arvosta;

12) verovelvollisen toisesta tulolähteestä maatalouteen siirtämän omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä.

9) omasta metsästä muuhun maatalouskäyttöön kuin maatalouden tuotantorakennusten tai rakennelmien rakentamiseen tai korjaamiseen otetun puutavaran kantoraha-arvo tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä;

12) verovelvollisen toisesta tulolähteestä maatalouteen siirtämän omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä; sekä

13) kiinteistövero siltä osin kuin se kohdistuu maatalouden käytössä olevaan kiinteistöön.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Vähennyskelpoisia menoja eivät ole:

4) metsänhoidosta tai hankintakaupan yhteydessä tai muutoin myyntiä varten suoritetusta puutavaran valmistuksesta ja kuljetuksesta johtuneet menot; sekä

5) verovelvollisen tai hänen perheensä yksityistalouden hyväksi tehdystä työstä johtuneet menot.

4) *metsätalouden puhtaasta tulosta verotettavan verovelvollisen metsänhoidosta tai hankintakaupan yhteydessä tai muutoin myyntiä varten suoritettusta puutavaran valmistuksesta ja kuljetuksesta johtuneet menot;*

5) *verovelvollisen tai hänen perheensä yksityistalouden hyväksi tehdystä työstä johtuneet menot; sekä*

6) *sakot, pysäköintivirhemaksut, ylikuormamaksut eivätkä muut vastaavat rangaistusluonteiset maksuseuraamukset.*

9 §

Jos rakennuksesta tai rakennelmasta saatu luovutushinta tai korvaus on 5 §:n 2 kohdan nojalla vain osittain veronalainen, luovutusvuonna poistamatta olevasta hankintamenosta poistetaan vain luovutushinnan tai korvauksen veronalainen määrä ja koko luovutushinnan tai korvauksen ylittävän osan määrä.

Maatalouteen kuuluvan rakennuksen tai rakennelman enintään 6 000 markan suuruinen poistamaton hankintameno vähennetään kerta-poistona.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 40 000 markkaa. Pienempää kuin 5 000 markan tasausvarasta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien tuhansien markkojen ylimenevä osa lukuunottamatta.

Tasausvaraus on luettava maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettävä jäljempänä 10 b §:ssä mainitun omaisuuden hankinta- ja perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään toisena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyjä varauksia.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatilan maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatilan maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 40 000 markkaa. Pienempää kuin 5 000 markan tasausvarasta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien tuhansien markkojen ylimenevä osa lukuunottamatta.

Tasausvaraus on luettava *maatilan* maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettävä jäljempänä 10 b §:ssä mainitun omaisuuden hankinta- ja perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään toisena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyjä varauksia.

10 c §

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitetulla tavalla,

10 c §

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitetulla tavalla,

Voimassa oleva laki

tasausvaraus luetaan maatalouden veronalaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

Ehdotus

tasausvaraus luetaan *maatilan* maatalouden veronlaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

10 d §

Maatalouden puhtaasta tulosta vähennetään maataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksijaksot.

11 §

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, pidetään valtion Enontekiön ja Utsjoen kunnissa harjoittamasta metsätaloudesta saamana puhtaana tulona verovuonna tapahtuneesta puun myynnistä tai käytöstä saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita sekä metsästä saatuja vahingon- ja muita korvauksia vähennettyä tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneilla menoilla hallintomenoja lukuun ottamatta.

(3 mom. kumotaan)

12 §

Sen työn arvo, jonka maatilataloutta harjoittava varsinainen yrittäjä tai hänen puolisonsa, tällaisen verovelvollisen kotona oleva lapsi tai muu perheenjäsen, joka ennen verovuotta on täyttänyt 14 vuotta, ja kuolinpesän tai yhtymän osakas taikka hänen perheenjäsenensä ovat verovuonna tehneet valmistaessaan tai kuljettaessaan puutavaraa maatilalla metsästä tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä (*hankintatyö*), arvioidaan rahana siihen määrään, joka siitä työstä olisi palkatulle henkilölle suoritettava. Hankintatyön arvo katsotaan veronlaiseksi tuloksi kuitenkin vain siltä osin kuin edellä tarkoitettujen henkilöiden valmistaman tai kuljettaman puun määrä yhteensä ylittää 150 kuutiometriä taikka, jos maatilalla metsämaan puuntuotos on 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti vähentynyt, siltä osin kuin valmistetun tai kuljetetun puun määrä tuhovuonna ja sitä seuraavana vuonna tuhopuut mukaan luettuina ylittää 500 kuutiometriä.

Verovelvollisen varsinaisen yrittäjän ja hänen puolisonsa sekä sen kuolinpesän tai yhtymän osakkaan taikka hänen perheenjäsenensä hankintatyön arvo, jonka hankintatyön arvo on muiden työn arvoa suurempi, on maatilatalouden tuloa. Muiden edellä 1 momentissa mainit-

12 §

Hankintatyön arvosta ja veronalaisen hankintatyön määrästä säädetään tuloverolaisissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tujen henkilöiden työn arvo on asianomaisen omaa veronalaista tuloa.

Valtiovarainministeriö antaa tarkempia määräyksiä niistä perusteista, joiden mukaan edellä tarkoitettu tulo on arvioitava.

13 §

Verovelvollisella on oikeus maatilan metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainituin edellytyksin:

4) metsämaan ojituksesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona;

5) pääosin metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (*metsäautotie*) rakentamisesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona.

4) metsämaan ojituksesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 15 prosentin poistona;

5) pääosin metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (*metsäautotie*) rakentamisesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 15 prosentin poistona;

6) *metsätalouteen kohdistuvat korot;*

7) *kiinteistövero siltä osin kuin se kohdistuu metsätalouden käytössä olevaan kiinteistöön.*

Muilla metsänomistajilla kuin valtiolla metsämaan ojituksesta ja metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja metsäautotien menojen osalta lisäksi metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Metsämaan ojituksesta ja metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu *metsäkeskuksen* antamien ohjeiden ja metsäautotien menojen osalta lisäksi metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

1) *metsälautakunta tai valtion maalla asianomainen viranomainen* on hyväksynyt taimikon perustetuksi. Jos metsä on uudistettu luontaisesti, taimikon kasvua haittaavat siementävät puut on poistettava ennen verovapauden myöntämistä;

2) *muun metsänomistajan kuin valtion* uudistusallalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

1) *metsälautakunta* on hyväksynyt taimikon perustetuksi; jos metsä on uudistettu luontaisesti, taimikon kasvua haittaavat siementävät puut on poistettava ennen verovapauden myöntämistä;

2) *uudistusallalla* ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

Voimassa oleva laki

Metsälautakunnan tehtävänä on valvoa tässä pykälässä tarkoitetun verovapauden edellytyksiä muiden verovelvollisten kuin valtion mailla sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Taimikon vakiintumisen edellytykset selvitetään sen jälkeen, kun 5 momentissa tarkoitettu vakiintumisaika lisättynä enintään viidellä vuodella on kulunut.

15 b §

Luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla yhtymällä sekä yhteismetsällä on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta tehdä vähennys verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta (ensiharvennusvähennys).

17 §

Maatilatalouden tulosta vähennetään maataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitappiot tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

18 §

Vuonna 1967 tai sitä aikaisemmin käyttöön otettujen tai valmistuneiden maatalouden rakennusten, koneiden, kaluston ja laitteiden sekä 10 §:ssä tarkoitettujen hyödykkeiden hankintamenona pidetään niiden taloudellista käyttöarvoa vastaavaa jälleenhankintamenoa vuoden 1967 päätyessä vähennettynä seuraavilla arvonvähennyksillä kultakin vuodelta, joka on kulunut mainittujen hyödykkeiden hankinta- tai valmistusvuodesta vuoden 1968 alkuun:

asuinrakennuksista:

puisista	2.5 prosenttia
kivisistä	2.0 ”

talousrakennuksista:

puisista	5.0 prosenttia
kivisistä	4.0 ”
koneista, kalustosta ja laitteista	20.0 prosenttia
10 §:ssä tarkoitetuista hyödykkeistä	5.0 ”

Jos rakennus on myöhemmin perusteellisesti uusittu tai korjattu, on edellä mainittua arvonvähennystä korjauksen laadusta riippuen harkinnan mukaan alennettava.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuina arvonvähennyksinä alkoon kuitenkin vähennettävä enempää kuin 90 prosenttia 1 momentissa tarkoitetuista jälleenhankintamenoista.

Ehdotus

Metsälautakunnan tehtävänä on valvoa tässä pykälässä tarkoitetun verovapauden edellytyksiä sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Taimikon vakiintumisen edellytykset selvitetään sen jälkeen, kun 5 momentissa tarkoitettu vakiintumisaika lisättynä enintään viidellä vuodella on kulunut.

15 b §

Luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla yhtymällä on oikeus maatilan metsätalouden puhtaasta tulosta tehdä vähennys verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta (ensiharvennusvähennys).

(17 § kumotaan)

(18 § kumotaan)

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

20 §

Metsälautakunnan tai, jos kysymyksessä on valtion maa, asianomaisen viranomaisen on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle todistus 14 ja 14 a §:ssä säädettyistä veronhuojennuksen edellytyksistä. Metsälautakunta antaa metsänomistajalle todistuksen ensiharvennuksen edellytyksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteiskaupalla.

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

20 §

Metsälautakunnan on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle todistus 14 ja 14 a §:ssä säädettyistä veronhuojennuksen edellytyksistä. Metsälautakunta antaa metsänomistajalle todistuksen ensiharvennuksen edellytyksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteiskaupalla.

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan *tuloverolaissa säädetyllä tavalla.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa jäljempänä mainituin poikkeuksin.

Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneisiin luovutuksiin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Sellaiseen metsänomistajaan, jota verotetaan tämän lain mukaan metsätalouden puhtaasta tulosta, sovelletaan 6 §:n 1 momentin 9 kohtaa sellaisena kuin se on ennen tämän lain voimaantuloa.

Vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa kertapoistoina vähennettävien maatilan maatalouden rakennusten ja rakennelmien poistamattomien hankintamenojen yhteismäärä saa olla enintään 6 000 markkaa.

